

17574 *LLEI ORGÀNICA 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics.* («BOE» 186, de 5-8-1997.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

L'article 104.1 de la Constitució estableix que les forces i cossos de seguretat, sota la dependència del Govern, tenen com a missió protegir l'exercici lliure dels drets i les llibertats i garantir la seguretat ciutadana, i per al seu compliment han d'actuar amb absolut respecte a la Constitució i a la resta de l'ordenament, tal com recullen el mandat constitucional a l'article 9.1 i la Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat, a l'article 5.1.

La prevenció d'actes delictius, la protecció de les persones i la conservació i custòdia de béns que estan en situació de perill, i especialment quan les actuacions perseguïdes es produeixen en espais oberts al públic, fa que els membres de les forces i cossos de seguretat utilitzin mitjans tècnics cada vegada més sofisticats. Amb aquests mitjans, i en particular mitjançant l'ús de sistemes de gravació d'imatges i sons i el seu tractament posterior, s'incrementa substancialment el nivell de protecció dels béns i les llibertats de les persones.

Ara és oportú procedir a regular l'ús dels mitjans de gravació d'imatges i sons que utilitzen les forces i cossos de seguretat, amb la introducció de les garanties necessàries perquè l'exercici dels drets i llibertats que reconeix la Constitució sigui màxim i no pugui ser pertorbat amb un excés de zel en la defensa de la seguretat pública.

Les garanties que introdueix aquesta Llei en l'ús de sistemes de gravació d'imatges i sons per part de les forces i cossos de seguretat parteixen de l'establiment d'un règim d'autorització prèvia per a la instal·lació de videocàmeres inspirat en el principi de proporcionalitat, en la seva doble versió d'idoneïtat i intervenció mínima. L'autorització, l'han de concedir els òrgans administratius que es determinen amb l'informe previ preceptiu, que és vinculant si és negatiu, d'una comissió presidida pel president del tribunal superior de justícia de la comunitat autònoma corresponent, i en la qual la presència de membres que depenen l'Administració autoritzant no pot ser majoritària.

La Llei preveu, a més de les instal·lacions fixes de videocàmeres, l'ús de videocàmeres mòbils amb la necessària autorització de l'òrgan designat a aquest efecte, llevat de situacions d'urgència o en les quals sigui impossible obtenir a temps l'autorització, en les quals s'ha de procedir a comunicar-ne l'ús a l'autoritat policial i a la comissió. En tots els casos, la comissió ha de ser informada periòdicament de l'ús que es faci de les videocàmeres mòbils i té dret a obtenir la gravació corresponent.

Les imatges i els sons obtinguts per qualsevol de les formes previstes han de ser destruïts en el termini d'un mes des de la seva captació, llevat que es relacionin amb infraccions penals o administratives greus o molt greus en matèria de seguretat pública, amb una investigació policial en curs o amb un procediment judicial obert. El públic ha de ser informat de l'existència de videocàmeres fixes i de l'autoritat responsable i totes les persones inte-

ressades poden exercir el dret d'accés i cancel·lació de les imatges en les quals apareguin.

Finalment, es disposa la immediata posada a disposició judicial de les gravacions en les quals s'hagi captat la comissió de fets que poden constituir il·licits penals i, en previsió que, per circumstàncies que han de ser justificades, no sigui possible, s'estableix el lliurament de la gravació juntament amb el relat dels fets a l'autoritat judicial o al Ministeri Fiscal.

La Llei porta a terme modificacions en altres lleis que, amb el mateix fi de protecció de la seguretat de les persones i els béns i garantia dels drets i llibertats, permeten dotar de més eficàcia les previsions d'aquesta. Així, introdueix modificacions a la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió, i a la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, amb la finalitat de tallar la violència al carrer que eventualment es produeix en ocasió de l'exercici del dret de reunió i manifestació en llocs de trànsit públic.

Correspon a l'Estat, en l'exercici de la competència que li atribueix la Constitució (article 149.1.29a) en matèria de seguretat pública, l'aprovació d'aquesta Llei que, d'altra banda, en la mesura que incideix en la regulació de les condicions bàsiques de l'exercici de determinats drets fonamentals, com el dret a la pròpia imatge i el dret de reunió, ha de tenir en la seva totalitat el caràcter de llei orgànica, sense perjudici de les competències que corresponen a les comunitats autònomes en aquesta matèria d'acord amb el que disposen els estatuts d'autonomia.

Article 1. *Objecte.*

1. Aquesta Llei regula la utilització per les forces i cossos de seguretat de videocàmeres per gravar imatges i sons en llocs públics, oberts o tancats, i el seu posterior tractament, a fi de contribuir a assegurar la convivència ciutadana, l'eradicació de la violència i la utilització pacífica de les vies i espais públics, així com de prevenir la comissió de delictes, faltes i infraccions relacionats amb la seguretat pública.

Així mateix, aquesta norma estableix específicament el règim de garanties dels drets fonamentals i llibertats públiques dels ciutadans que s'ha de respectar ineludiblement en les successives fases d'autorització, gravació i ús de les imatges i sons obtinguts conjuntament per les videocàmeres.

2. Les referències que conté aquesta Llei a videocàmeres, càmeres fixes i càmeres mòbils s'entenen fetes a qualsevol mitjà tècnic anàleg i, en general, a qualsevol sistema que permeti les gravacions que preveu aquesta Llei.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. La captació, reproducció i tractament d'imatges i sons, en els termes que preveu aquesta Llei, així com les activitats preparatòries no es consideren intromissions il·legítimes en el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, als efectes del que estableix l'article 2.2 de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig.

2. Sense perjudici de les disposicions específiques que conté aquesta Llei, el tractament automatitzat de les imatges i sons es regeix pel que disposa la Llei orgànica 5/1992, de 29 d'octubre, de regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal.

Article 3. *Autorització de les instal·lacions fixes.*

1. La instal·lació de videocàmeres o de qualsevol mitjà tècnic anàleg en els termes de l'article 1.2 d'aquesta Llei està subjecta al règim d'autorització, que s'ha d'atorgar, si s'escau, amb l'informe previ d'un òrgan col·legiat presidit per un magistrat i en la composició del qual no

han de ser majoria els membres que depenen de l'Administració autoritzant.

2. Les instal·lacions fixes de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat de l'Estat i de les corporacions locals han de ser autoritzades pel delegat del Govern a la comunitat autònoma de què es tracti, amb l'informe previ d'una comissió la presidència de la qual correspon al president del tribunal superior de justícia de la mateixa comunitat. La composició i el funcionament de la comissió, així com la participació dels municipis en la comissió s'han de determinar per reglament.

3. No es pot autoritzar la instal·lació fixa de videocàmeres si l'informe de la comissió que preveu l'apartat segon d'aquest article estima que la instal·lació suposa una vulneració dels criteris que estableix l'article 4 d'aquesta Llei orgànica.

4. La resolució per la qual s'acordi l'autorització ha de ser motivada i referida en cada cas al lloc públic concret que ha de ser objecte d'observació per les videocàmeres. La resolució també ha de contenir totes les limitacions o condicions d'ús necessàries, en particular la prohibició d'obtenir sons, excepte quan hi hagi un risc concret i precís, així com les referents a la qualificació de les persones encarregades de l'explotació del sistema de tractament d'imatges i sons i les mesures que s'han d'adoptar per garantir el respecte de les disposicions legals vigents. Així mateix, ha de precisar genèricament l'àmbit físic susceptible de ser gravat, el tipus de càmera, les especificacions tècniques i la durada de l'autorització, que té una vigència màxima d'un any, al terme de la qual se n'ha de sol·licitar la renovació.

5. L'autorització té en tot cas caràcter revocable.

Article 4. *Criteris d'autorització d'instal·lacions fixes.*

Per autoritzar la instal·lació de videocàmeres s'han de tenir en compte, de conformitat amb el principi de proporcionalitat, els criteris següents: assegurar la protecció dels edificis i les instal·lacions públics i dels seus accessos; salvaguardar les instal·lacions útils per a la defensa nacional; constatar infraccions a la seguretat ciutadana, i prevenir que es causin danys a les persones i els béns.

Article 5. *Autorització de videocàmeres mòbils.*

1. En les vies o llocs públics on s'hagi autoritzat la instal·lació de videocàmeres fixes, se n'hi poden utilitzar simultàniament altres de caràcter mòbil per millorar el compliment dels fins que preveu aquesta Llei, i en tot cas queda supeditada l'obtenció d'imatge i so, que ha de ser conjunta, a l'existència d'un perill concret i altres requisits que exigeix l'article 6.

2. També es poden utilitzar en els altres llocs públics videocàmeres mòbils. L'autorització d'aquest ús correspon al màxim responsable provincial de les forces i cossos de seguretat, el qual ha d'atendre la naturalesa dels eventuals fets susceptibles de filmació i adequar la utilització del mitjà als principis que preveu l'article 6.

La resolució motivada que es dicti autoritzant l'ús de videocàmeres mòbils s'ha de posar en coneixement de la comissió que preveu l'article 3 en el termini màxim de setanta-dues hores, la qual pot recollir el suport físic de la gravació als efectes d'emetre l'informe corresponent.

En casos excepcionals de màxima urgència o d'impossibilitat d'obtenir a temps l'autorització indicada a causa del moment de producció dels fets o de les circumstàncies concurrents, es poden obtenir imatges i sons amb videocàmeres mòbils, de la qual cosa s'ha de donar compte, en el termini de setanta-dues hores, mitjançant un informe motivat, al màxim responsable provincial de les forces i cossos de seguretat i a la comissió esmentada en el paràgraf anterior, la qual, si ho considera oportú, pot

requerir el lliurament del suport físic original i emetre'n l'informe corresponent.

En el supòsit que els informes de la comissió que preveuen els dos paràgrafs anteriors siguin negatius, l'autoritat encarregada de la custòdia de la gravació ha de procedir a la seva destrucció immediata.

3. La comissió que preveu l'article 3 ha de ser informada quinzenalment de la utilització que es faci de videocàmeres mòbils i pot recollir en tot moment el suport de les gravacions corresponents i emetre'n un informe.

4. En cas que les autoritats competents a què alludeix aquesta Llei ho considerin oportú, es pot sol·licitar un informe de la comissió que preveu l'article 3 sobre l'adequació de qualsevol registre d'imatges i sons obtinguts mitjançant videocàmeres mòbils als principis de l'article 6.

Article 6. *Principis d'utilització de les videocàmeres.*

1. La utilització de videocàmeres ha d'estar presidida pel principi de proporcionalitat, en la seva doble versió d'idoneïtat i d'intervenció mínima.

2. La idoneïtat determina que només es pot fer servir la videocàmera quan resulti adequat, en una situació concreta, per al manteniment de la seguretat ciutadana, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

3. La intervenció mínima exigeix la ponderació, en cada cas, entre la finalitat pretesa i la possible afectació per la utilització de la videocàmera al dret a l'honor, a la pròpia imatge i a la intimitat de les persones.

4. La utilització de videocàmeres exigeix l'existència d'un risc raonable per a la seguretat ciutadana, en el cas de les fixes, o d'un perill concret, en el cas de les mòbils.

5. No es poden utilitzar videocàmeres per obtenir imatges ni sons de l'interior dels habitatges, ni dels seus vestíbuls, llevat que s'obtingui el consentiment del titular o una autorització judicial, ni dels llocs inclosos a l'article 1 d'aquesta Llei si això afecta de manera directa i greu la intimitat de les persones, i tampoc per gravar converses de naturalesa estrictament privada. Les imatges i els sons obtinguts accidentalment en aquests casos han de ser destruïts de manera immediata per qui tingui la responsabilitat de custodiar-los.

Article 7. *Aspectes procedimentals.*

1. Una vegada realitzada la filmació d'acord amb els requisits que estableix la Llei, si la gravació capta la comissió de fets que poden ser constitutius d'il·lícits penals, les forces i cossos de seguretat han de posar la cinta o el suport original de les imatges i els sons íntegrament a disposició judicial amb la màxima immediatesa possible i, en tot cas, en el termini màxim de setanta-dues hores des de la seva gravació. Si no es pot redactar l'atestat en aquest termini, s'han de relatar verbalment els fets a l'autoritat judicial, o al Ministeri Fiscal, juntament amb el lliurament de la gravació.

2. Si la gravació capta fets que poden ser constitutius d'infraccions administratives relacionades amb la seguretat ciutadana, s'han de remetre a l'òrgan competent, també de manera immediata, per a l'inici del procediment sancionador oportú.

Article 8. *Conservació de les gravacions.*

1. Les gravacions han de ser destruïdes en el termini màxim d'un mes des de la seva captació, llevat que estiguin relacionades amb infraccions penals o administratives greus o molt greus en matèria de seguretat pública, amb una investigació policial en curs o amb un procediment judicial o administratiu obert.

2. Qualsevol persona que per raó de l'exercici de les seves funcions tingui accés a les gravacions ha d'obser-

var la deguda reserva, confidencialitat i sigil en relació amb aquestes; si no ho fa, se li ha d'aplicar el que disposa l'article 10 d'aquesta Llei.

3. Es prohibeix la cessió o còpia de les imatges i sons obtinguts de conformitat amb aquesta Llei, llevat dels supòsits que preveu l'apartat 1 d'aquest article.

4. L'Administració competent ha de determinar per reglament l'òrgan o autoritat governativa que té al seu càrrec la custòdia de les imatges obtingudes i la responsabilitat sobre el seu destí ulterior, inclosa la seva inutilització o destrucció. Aquest òrgan és competent per resoldre sobre les peticions d'accés o cancel·lació promogudes pels interessats.

Article 9. *Drets dels interessats.*

1. El públic ha de ser informat de manera clara i permanent de l'existència de videocàmeres fixes, sense especificar-ne l'emplaçament, i de l'autoritat responsable.

2. Qualsevol persona interessada pot exercir els drets d'accés i cancel·lació de les gravacions en què raonablement consideri que figura. No obstant això, qui custodii les imatges i sons pot denegar l'exercici d'aquests drets en funció dels perills que en puguin derivar per a la defensa de l'Estat, la seguretat pública, la protecció dels drets i les llibertats de tercers o les necessitats de les investigacions que s'estiguin duent a terme.

Article 10. *Infraccions i sancions.*

Si no pertoca exigir responsabilitats penals, les infraccions al que disposa aquesta Llei se sancionen d'acord amb el règim disciplinari corresponent als infractors i, si no, amb subjecció al règim general de sancions en matèria de tractament automatitzat de les dades de caràcter personal.

Article 11. *Recursos.*

Contra les resolucions dictades en aplicació de que preveu aquesta Llei, es poden interposar els recursos ordinaris en la via administrativa, contenciosa administrativa, i també els que preveu l'article 53.2 de la Constitució, en els termes legalment establerts.

Disposició addicional primera.

Les comunitats autònomes amb competència per a la protecció de les persones i els béns i per al manteniment de l'ordre públic, d'acord amb el que disposen els estatuts d'autonomia corresponents, poden dictar, amb subjecció al que preveu aquesta Llei, les disposicions necessàries per regular i autoritzar la utilització de videocàmeres per les seves forces policials i per les que depenen de les corporacions locals emplaçades en el seu territori, la custòdia de les gravacions obtingudes, la responsabilitat sobre el seu destí ulterior i les peticions d'accés i cancel·lació d'aquestes.

Quan siguin competents per autoritzar la utilització de videocàmeres, les comunitats autònomes esmentades en el paràgraf anterior han de regular la composició i el funcionament de la comissió corresponent, que preveu l'article 3 d'aquesta Llei, amb especial subjecció als principis de presidència judicial i prohibició de majoria de l'Administració autoritzant.

Disposició addicional segona.

Cada autoritat competent per autoritzar la instal·lació fixa de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat ha de crear un registre en el qual constin totes les que ha autoritzat.

Disposició addicional tercera.

L'article 4.3 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió, queda redactat de la manera següent:

«3. Els participants en reunions o manifestacions que causin un dany a tercers, n'han de respondre directament. Subsidiàriament, les persones naturals o jurídiques organitzadores o promotores de reunions o manifestacions han de respondre dels danys que els participants causin a tercers, sense perjudici que puguin reclamar-los a aquells, llevat que hagin posat tots els mitjans raonables al seu abast per evitar-los.»

Disposició addicional quarta.

1. Es fa una nova redacció de l'article 23.c) de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, que queda redactat de la manera següent:

«c) La celebració de reunions en llocs de trànsit públic o de manifestacions amb incompliment del que preveuen els articles 4.2, 8, 9, 10 i 11 de la Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió, la responsabilitat de les quals correspon als organitzadors o promotors, sempre que aquestes conductes no siguin constitutives d'infracció penal.

En el cas de reunions en llocs de trànsit públic i manifestacions la celebració de les quals s'hagi comunicat prèviament a l'autoritat, se'n consideren organitzadores o promotores les persones físiques o jurídiques que subscriuguin l'escrit de comunicació corresponent.

Fins i tot sense haver subscrit o presentat la comunicació, també se n'han de considerar organitzadors o promotors, a l'efecte d'aquesta Llei, els qui de fet les presideixin, les dirigeixin o hi exerceixin actes semblants, o els qui per publicacions o declaracions de convocatòria de les reunions o manifestacions, pels discursos que es pronuncien i pels impresos que es reparteixen durant aquestes, pels lemes, banderes o altres signes que tinguin o per qualssevol altres fets, es pugui determinar raonablement que en són els inspiradors.»

2. Es fa una nova redacció de l'article 23.d) de la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana, que queda redactat de la manera següent:

«d) La negativa a dissoldre les manifestacions i reunions en llocs de trànsit públic ordenada per l'autoritat competent quan es donin els supòsits de l'article 5 de la Llei orgànica 9/1983.»

3. Els actuals paràgrafs d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n) i ñ) de l'article 23 de la Llei orgànica esmentada es converteixen en els paràgrafs e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), ñ) i o), respectivament.

Disposició addicional cinquena.

Les autoritzacions d'instal·lacions fixes de videocàmeres constitueixen activitats de protecció de la seguretat pública realitzades a l'empara de l'article 149.1.29a de la Constitució i no estan subjectes al control preventiu de les corporacions locals que preveu la legislació reguladora bàsica, ni a l'exercici de les competències de les diferents administracions públiques, sense perjudici que hagin de respectar els principis de la legislació vigent en cada àmbit material de l'actuació administrativa.

Disposició addicional sisena.

Els propietaris i, si s'escau, els titulars de drets reals sobre els béns afectats per les instal·lacions que regula aquesta Llei, o els qui els tinguin per qualsevol títol, estan obligats a facilitar i permetre la seva col·locació i manteniment, sense perjudici de la necessitat d'obtenir, si s'escau, l'autorització judicial que preveu l'article 87.2 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i de les indemnitzacions que siguin procedents segons les lleis.

Disposició addicional setena.

1. Es consideren faltes molt greus en el règim disciplinari de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, les infraccions següents:

- a) Alterar o manipular els registres d'imatges i sons sempre que no constitueixi delictes.
- b) Permetre l'accés de persones no autoritzades a les imatges i sons gravats o utilitzar-los per a fins diferents dels previstos legalment.
- c) Reproduir les imatges i sons per a fins diferents dels que preveu aquesta Llei.
- d) Utilitzar els mitjans tècnics regulats en aquesta Llei per a fins diferents dels que aquesta preveu.

2. Es consideren faltes greus en el règim disciplinari de les forces i cossos de seguretat de l'Estat les altres infraccions al que disposa aquesta Llei.

Disposició addicional vuitena.

La instal·lació i ús de videocàmeres i de qualsevol altre mitjà de captació i reproducció d'imatges per al control, regulació, vigilància i disciplina del trànsit, l'ha d'efectuar l'autoritat encarregada de la regulació del trànsit a l'efecte del que preveu el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, i altra normativa específica en la matèria, i amb subjecció al que disposen les lleis orgàniques 5/1992, de 29 d'octubre, de

regulació del tractament automatitzat de les dades de caràcter personal, i 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, en el marc dels principis de la seva utilització que preveu aquesta Llei.

Disposició addicional novena.

El Govern ha d'elaborar, en el termini d'un any, la normativa corresponent per adaptar els principis inspiradors d'aquesta Llei a l'àmbit de la seguretat privada.

Disposició transitòria única.

En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'ha de procedir, si s'escau, a autoritzar les instal·lacions fixes de videocàmeres actualment existents, i també a destruir les gravacions que no reuneixin les condicions legals per a la seva conservació.

Disposició final primera.

El Govern, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, ha d'aprovar les disposicions reglamentàries necessàries per a la seva execució i desplegament.

Disposició final segona.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Palma de Mallorca, 4 d'agost de 1997.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ